

15. Yüzyıl - 17. Yüzyıl Felsefesi - 1

1. Hayali ve var olmayan şeyleri ele alıp bunları gerçek problemleri çözmek için kullanabilme becerisi Thomas More'un yaşadığı döneme özgü bir yeniliktir. O bu yeniliği soyutlama aleminden alarak siyasi ve toplumsal dünyaya taşıdı. More yaşadığı dönemde bu dünyaya yeni pencereden bakmayı "hiçbir yerde" anlamına gelen Ütopya adını verdiği çalışmasının başlığıyla ifade etti.

Buna göre More'un "bakış açısını" aşağıdaki sorulardan hangisi belirlemiştir?

- A) Bürokrasi gerekli midir?
B) Sivil toplum ne demektir?
C) İdeal devlet düzeni olabilir mi?
D) Bireyin temel hakları nelerdir?
E) Evrensel ahlak yasası mümkün müdür?
2. Hobbes'a göre insan doğası gereği bencil bir varlıktır. Sürekli kendi çıkarları peşinde koşar. Durum böyle olunca güçlü zayıfı ezmeye başlar ve bazı bireylerin mal ve can emniyeti tehlike altına girer. İnsanların birbirlerine zarar vermelerini engellemek için ortak uzlaşma ile devlet denen yapı kurulur.

Hobbes'un bu düşüncesinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Devlet yapay bir kurumdur.
B) İktidar olmak için her yol denenebilir.
C) Devlet güçlülerin egemenliğindeki bir kurumdur.
D) Ekonomik çıkarlar toplumun huzurunu bozmaktadır.
E) İnsan kendi çıkarlarını arka plana atabilen bir varlıktır.
3. Bir toplumun temelini oluşturan şey o toplumun üyelerinin geçmişte veya şimdi; dolaylı veya açık bir şekilde dile getirdikleri rızaları değilse nedir? Öyleyse işe insanın en doğal haliyle veya Hobbes'un deyimiyle savaş, Locke'un deyimiyle barış, Rousseau'nun deyimiyle ise inzivaya çekilmekle başladıktan sonra, insanın kendi rızasıyla, toplumsal bir sözleşme sürecine varıldığı görülmektedir.

Buna göre "toplumların devlet olma" sürecini en iyi ifade eden yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devlet sonradan insanların ortak iradelerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmıştır.
B) Devlet güçlü olanların kurduğu baskı ile ortaya çıkmıştır.
C) Devlet fikri farklı toplumların ürünüdür.
D) İnsanlar ve devlet hep var olmuştur.
E) Bir toplumun temeli eşitlik fikridir.

4. Locke, pıncardan akan suyun ayrı ayrı her bir kişiye ait olmasına rağmen, testideki suyun sadece testiyle su çekene ait olduğunu savunur. Emek, suyu eskiden müşterek ve eşit biçimde çocuklarına ait olduğu doğanın ellerinden alarak çıkarmış ve böylece emekçi, suyu kendisine edinmiştir. Kişi bunu artık dilediği gibi kullanabilir.

Locke'un bu düşüncesi aşağıdaki ifadelerden hangisi ile uygunluk gösterir?

- A) Bireylerin doğaya uygun yaşamaları gerektiği
B) Üretim araçlarının devletin tekelinde olması gerektiği
C) Bireyin çıkarları ile toplumun çıkarlarının aynı olduğu
D) İnsanların özgürlüklerinden doğan özel mülkiyetin varlığı
E) Üretim faaliyetlerinin toplum yararı gözetilerek yapılması gerektiği

5. Locke'a göre çocuk, tatlının acı olmadığını çelişmezlik ilkesinin zihnindeki varlığından değil, tecrübe ederek öğrenir. Mantığın temelinde yer alan bu genelgeçer ilkeler doğuştan var olsaydı, çocuk tecrübe etmeden önce bu ayrımı yapabilirdi.

Locke'un bu görüşünden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilgilerimizin kaynağı akıldır.
B) Bütün bilgilerimiz doğuştan gelir.
C) Bilgilerimiz zamanla değişir.
D) Bilgilerimiz yaşantılar sonucu öğrenilir.
E) Bilgilerimiz sezgisel akıl yoluyla kazanılır.

6. Descartes'e göre ruhun öz niteliği düşünmedir. Maddenin temel niteliği yer kaplamadır. Ruh ile madde birbirinden özce farklı olan ve birbiriyle uzlaşamayan iki cevherdir.

Buna göre Descartes'in dualizmi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Varlığın ruh ve madde olarak ayrı iki yönü vardır.
B) Ruh-madde aynı niteliklere sahiptir.
C) Asıl varlık ruhtur.
D) Maddenin varlığı ruha bağlıdır.
E) Maddenin öz niteliği düşüncedir.

15. Yüzyıl - 17.Yüzyıl Felsefesi - 1

7. Hobbes'a göre her varlık cisimdir ve cisimdeki her olay bir harekettir. Ruh da bir cisim olduğuna göre, algılarımızın, duygularımızın ve düşüncelerimizin temelinde maddi hareketler vardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Hobbes'un varlık görüşüyle kesin olarak bağdaşmaz?

- A) Ruhsal ve cisimsel varlıklar mekanik hareket kanunlarına bağlıdır.
B) Varolan duyuşal yoldan algılanabilir.
C) Cisimler varolanların temelini oluşturur.
D) Ruhsal olayların temelinde madde bulunur.
E) Varolan her şeyin öz'ü ruhtur.

8. **Varlığın "ruh ve madde" olarak ikili bir yönü olduğunu; "ruh"un temel eyleminin düşünme, "madde"nin temel eyleminin de yer kaplama olduğunu öne süren görüş aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Rasyonalizm
B) Realizm
C) Materyalizm
D) Düalizm
E) İdealizm

9. Hobbes'e göre insan doğası gereği bencildir. Her şeyde olduğu gibi ahlakta da egemen olan "çıkar"dır. Bu nedenle insanın iştah ve isteğinin konusu her ne ise, onun kendisi adına "iyi" diye adlandırdığı şey de odur.

Buna göre Hobbes için "iyi" nin ne olduğunu belirleyen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erdem
B) Kişisel çıkar
C) Akıl ve bilgelik
D) Bilinçli olmak
E) Arzular

10. Hobbes "Yoksula yardım ettim, çünkü bu onu sevindirdi; onun sevindiğini görmek de beni mutlu etti." der.

Buna göre Hobbes için ahlaki eylemin temelinde aşağıdakilerden hangisinin bulunduğu söylenebilir?

- A) Ahlaki değerler
B) Öz çıkarını korumak
C) Güç ve güvenlik aramak
D) Ötekilere karşı sorumluluk
E) Kendi varlığını toplum için feda etmek

11. Descartes'a göre insan yetkin olmayan varlıktır. Ancak yetkin olmayan insanın zihninde "yetkin varlık" düşüncesi bulunmaktadır. İnsan kendi kendine yetkin varlık düşüncesini koyamaz. Çünkü insan yetkin varlık değildir. O hâlde insana bu düşüncüyü bir yetkin varlık vermiştir. Bu varlıkta Tanrı'dır.

Tanrı'nın varlığına ilişkin verilen bu açıklama aşağıdaki kanıtlardan hangisine dayanmaktadır?

- A) Ontolojik kanıt
B) Kozmolojik kanıt
C) Ahlaki kanıt
D) Psikolojik kanıt
E) Teolojik kanıt

12. Rönesans'ın doğuşuyla Orta Çağ sonrası adeta unuttuğumuz "insan"ın yeniden keşif süreci başlamıştır. Bu süreç yeni bir insan tanımını, yeni bir hayat duygusunu ve yeni bir dünya görüşünü ortaya çıkarmaya başlamıştır. İnsan temelli bu "yeni hayat", günlük yaşamı etkileyip değiştirmekle birlikte, siyaset felsefesinde de radikal dönüşümler yaratmıştır. Artık yazılan ve konuşulan her şeyde özgürlük, adalet ve eşitlik kavramları öne çıkmaya başlamıştır. Ortaya çıkan talepleri karşılamak için elbette yönetim sistemleri de ya kendini bu sürecin gereklerine teslim etmiş ya da yok olmak zorunda kalmıştır.

Bu parçada anlatılmak istenen temel düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rönesans, siyaset felsefesi için bir başlangıç noktasıdır.
B) Siyaset felsefesi ortaya attığı fikirlerle, bilimlere etkilemiştir.
C) Yönetim biçimlerindeki değişimler, ekonomik yapıyla doğrudan ilişkilidir.
D) İnsan var olduğu süreç içinde ideal düzen arayışıyla ütopyalar üretmiştir.
E) Rönesans ile birlikte özgürlük ve adalet talepleri yönetim şekillerini etkilemiştir.

